

U cilju zaštite živog svijeta koji nas okružuje i uticaja na kvalitet i stanje životne sredine, sve uočene destruktivne faktore možete prijaviti sljedećim institucijama:

•
Odsjek za ekološku inspekciju

Tel./fax. +382 (0) 20 513 059
Put Radomira Ivanovića br.2,
81000 Podgorica

•
Društvo prirodnjaka Crne Gore

**Sponzor
projekta:**

**Partneri
na
projektu:**

DRUŠTVO PRIRODNJAKA CRNE GORE

je nevladina, neprofitna i nestranačka organizacija, slobodno i dobrovoljno udruženih članova, koja počiva na principima jednakosti i uzajamnosti, a djeluje na osnovu Ustava, Zakona i Statuta.

CILJEVI UDRUŽENJA SU:

- organizovanje naučno-istraživačkog rada životne sredine;
- istraživanje, očuvanje biološke raznovrsnosti Crne Gore;
- promocija domaćoj i stranoj javnosti prirodnog bogatstva biološke raznovrsnosti Crne Gore;
- ukazivanje na potrebe zaštite životne sredine.

POSTANITE NAŠ ČLAN

Ukoliko ste zainteresovani da se pridružite Društvu, da učestvujete u aktivnostima ili na neki drugi način doprinesete ispunjenju ciljeva Društva posjetite web stranicu na kojoj se nalaze detaljna uputstva.

E-mail:

drustvoprirodnjakcg@gmail.com

Web adresa:

<http://drustvoprirodnjakcg.weebly.com/>

Facebook:

www.facebook.com/groups/drustvoprirodnjakcg/

ZAŠTITA BARSKE KORNJAČE U CRNOJ GORI

Zaštita barske kornjače u Crnoj Gori

Barska kornjača (Apac):

Barska kornjača ili apac (*Emys orbicularis*) je jedna od dvije vrste slatkovodnih kornjača prisutna u Crnoj Gori. Ove kornjače su male do srednje veličine, dužina gornjeg dijela oklopa (karapaksa) odraslih jedinki se kreće do 25 cm. Dugovječne su životinje i mogu da žive preko 100 godina, mada je to rijedak slučaj.

Ova semiakvatična vrsta zahtijeva dva tipa staništa - vodena i kopnena. Njena ishrana se potpuno odvija u vodi, zato je i zavisna od nje. Naseljava staništa sa sporotekućom ili stajaćom slatkom vodom kao na primjer sunčane bare, kanale, močvare, riječne rukavce i poplavne šume. Sunčaju se na srušenom drveću, obali i kamenju, održavajući optimalnu tjelesnu temperaturu za svoje aktivnosti.

U maju, poslije izlaska iz hibernacije (zimskog sna), počinje parenje. Četiri do osam nedelja nakon toga, počinje sezona gniježđenja. Tada ženke napuštaju vodene površine tražeći rastresitu podlogu, dobro osunčanu sa južnom ekspozicijom čak i nekoliko

kilometara od svog vodenog staništa. Kada odaberu mjesto kopaju rupu u koju će položiti jaja. Period inkubacije zavisi od vremenskih uslova, a traje obično oko tri mjeseca.

Ugrožavajući faktori:

Populacije barske kornjače su ugrožene zbog mnogih faktora. Neke od njih koje su naučnici prepoznali su:

1. Destrukcija staništa, npr isušivanje, fragmentacija, betoniranje vodenih tokova, urbanizacija i druge promjene vodenog staništa i kopna u blizini, koje jedinke koriste tokom svojih aktivnosti,
2. Upotreba agregata i ribarskih mreža u koje se upetljaju,
3. Odlaganje čvrstog i hemijskog otpada blizu i na samim staništima,
4. Gaženje na putevima,
5. Korišćenje hemikalija u poljoprivredi u blizini staništa,
6. Klimatske promjene i dr.

O Projektu:

Zbog smanjivanja brojnosti populacija, ova vrsta je zaštićena na međunarodnom i nacionalnom nivou. Nalazi se na listi zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta Crne Gore („ Službeni list RCG”, br. 76/06). Što znači da je zabranjeno uklanjati jedinke sa njihovih staništa, oštećivati i uništavati, odnosno proganjati, uznemiravati, hvatati ili ubijati ih, a njihova staništa ne smiju se oštećivati ni uništavati. Ove radnje su dozvoljene samo uz dozvolu Agencije za zaštitu životne sredine.

U Crnoj Gori zbog manjka podataka o distribuciji, brojnosti i ugrožavajućim faktorima pokrenut je projekat „Distribucija i ugroženost barske kornjače (*Emys orbicularis*) u Zetskoj i Bjelopavličkoj ravnici u Crnoj Gori”.

Sva potencijalna staništa duž rijeka Morače i Zete su obuhvaćena istraživanjima sa ciljem prikupljanja relevantnih podataka i preduzimanja neophodnih mjera prevencije i zaštite na lokalitetima.

